

Megjeleni
szombaton reggel.

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyes szám 24 fill.

HONTI LAPOK

Szerkesztő és laptulajdonos:
HALÁSZ FERENC.

Nyitltér sora 40 fill

Hivatalos
s magánhirdetések
árszabás szerint.

Többszöri hirdeté-
seknél megfelelő ár-
engedmény.

Ipolyság, 1905. november hó 25.

BÖCSKAY ISTVÁN.

Ipolyság, november 23.

. . . Háromszáz éve. . . .

A nagy Bocskay szelleme felkél sirjából, és belengi végtelen hazaszeretetével szívünket.

Gondolkozzunk és emlékezzünk! . . .

Ma háromszáz éve! . . .

Az égen titokzatos fénysávok szántottak végig, hatalmas ivben hulltak alá különös alaku tűz csillagok.

Látták a korponai vár figyelő ablakából, és hozzáértők uj kor kezdetét, jobb idők eljöveteletét remélték örömmel eltelve.

Bocskay István már csaknem egy hete Korpona falai között pihen és az odasereglett hazafiak szive, az asszony nép szeme büszkén csillan meg gyönyörű hajduhada látásán.

Összejöttek az ország rendei, a városok követői, hogy irt találjanak az ország ezer fájó sebére, a melyek tartós béke hatása alatt hegednének végre be olyan keserves szenvedések után.

A király helyettese, Mátyás főherceg Forgách Zsigmondot küldte a fejedelemhez, képviselje az érdekeit és Bocskay és Illésházyval való tárgyalás után fejezze be békés megalkuvás a honfivér szakadatlan ontását.

November 23-án a korponai templomban ünnepies istentiszteletet tartottak a rendek.

Áhítatosan szállt szerte a boltívek alatt a zsolozsma hangja:

— Erős várunk nekünk az isten. . .

Azután malasztteli lélekkel, a haza szent üdvét tartva szemek előtt, megkezdték másnap a tárgyalásokat.

Ezek anyagát a Bocskay által 15 pontba összefoglalt és Forgáchnak még kassai küldetésekor átadott kérések és sérelmek képezték.

Vallási téren a katolikus és protestáns vallások egyenlősége, ennek törvénybe való kimondása, a püspökök számának kevesbitése, a jezsuiták kiüzése, a „luterani comburantur“ törlése, pénzügyi tén a kamarák törlése és a régi kincstartók visszaállítása, közjogi ügyekben a magyarság érvényre juttatása, a hivatali állásoknak magyarokkal való betöltése, és az idegen katonaság eltávolítása.

Huszonkét vármegye rendei és a városok küldöttei tanácskoztak december 3-áig, a mikor írásba foglalva azt, a mit végeztek, elküldték a magyar királyon kívül a lengyel udvarba is és a német birodalmi fejedelmeknek.

Korpona volt ekkor hazánk egyik legjelentékenyebb végvára. Európa nagy része várta figyelve, mit végeznek a korponai országgyűlésen.

És hála a magyarok Istenének, Bocskay fejedelem szívébe mélységes bölcsességet adott, a melylyel sikerült előkészítenie a bécsi békét, a melynek határozmányain 1848-ig pihent megingathatlanul a magyar alkotmány.

A király kedélybeteg volt elzárkózva a prágai Hradzsiban, és gonosz tanácsadói kapzsi rosszakaratukkal mérhetlen szenvedéseket okoztak a királyhű és békeszerető magyar nemzetnek.

Ma egészen más a helyzet. Csak a tanácsosok most is a régiék . . . Gyötrik, alázzák, bántalmazzák a magyart. . .

Az ember lelke előtt önkéntelenül is föltámad a dicső mult emléke, a melynek nagyságában örömmel fürdik az igaz magyar lélek, és önkénytelenül is égbe röppen a fohász:

— Vajha fölkelne Bocskay hatalmas szelleme és megihletné a Király és nemzete szívét! . . .

Adja Isten, hogy közös megértéssel alkossanak tartós békét, a mely alatt beheggednének az ország sajgó sebei! . . .

. . . Ugy mint most háromszáz éve! . . .

Hont történelmünk középpontjában.

A korponai országgyűlés.

Irta: *Idősb Sembery István.*

Hogy mikép gondoskodtak a Habsburgok Magyarország jólétéről, és, a mi akkor nyugati korszellem volt, mikép szabadták meg azt a török-uralom alól, a mibe Mohács óta jutott, legszebb példája Hontvármegye. Midőn a török Budát még Zápolya idejében foglalva el, később a felvidék felé nyomult előre, a magas hegyen fekvő, de kis vár kevés, de hős őrsége védte Drégelyt, feltartva vitézsége és hazafias kitartása által a nagy török hadsereget.

Drégely vára az esztergomi primás saját tulajdona volt, a vár vitéz kapitánya Szondi György, az ő hontmegyebeli birtokainak igazgatója és a megye szülötte volt, mint mondatik. Küldött-e a már magát magyar királynak megerősítve érzett I. Ferdinánd segélyt, hogy a várat megmentse? Nem, mert addig tanakodtak, míg a midőn Teufel Erasmus német generális végre neki indult Drégely felmentésére, seregei Palástnál, mely szinte Hontvármegyében van, tönkre verettek és Szondi az utolsó emberig védve a várat, hősi halált halt Drégely romjainál.

Vagy, mikor Szalkánál megverték a magyar hadak a törököt, Nyáry honti főispán vezérlete alatt, küldtek-e neki segítséget? A bakabányaiak is egyedül hagyatva álltak ellen a török előnyomulásnak, megverték azokat; a vezérüket, a pasát megölték. Koponyája ott látható beépítve Bakabánya szab. kir. város kat. főtemploma szentélyének külső falában.

A török-uralom alatt a nyugati felvidékek egyik főhelye volt az, ugy akkor, mint most is újra Hontmegyéhez tartozó Korpona szab. kir. város. Eredetileg német telepítvény, de a mely, midőn a török-uralom elől a magyar családok az erődített város védelme alá adták magukat, ezek által az megmagyarosodott, és a nyugati felvidék főhelye lett.

A mióta Zápolya alatt Erdély fejedelemséggé lett, ezek fejedelmei állottak mindég a magyar nemzeti párt élére, hogy a haza szabadságait megvédjék, azokat kivivják és győzelemre vezessék. Mert a reformáció Magyarországon elterjedt, a német dinasztia és német szellemű kormányok, hogy a magyar szabadság ellen a hadjáratot keresztül vihessék, a protestánsokat is igyekeztek elnyomni. 1604-ben Boeskey István lett Erdély fejedelme, a ki protestáns is volt, ő állott élére a szabadság és protestantizmus kivívásának. Boeskey magyar főúr volt, nagy birtokai voltak a Tiszán tuli kerületben. Ott már a híres Bátorj István, későbbi lengyel király szervezte a hajduságot katonai csapatokká a szabadság megvédésére. Ezeknek élére állott Boeskey és a német seregeket a biharmegyei Álmosd falunál verén meg először, egész Bécsig űzte. A né-

met császár és magyar király II. Rudolf setét lelkű és a reakció embere volt. Fivére Mátyás átlátta, hogy ez a Básta-féle szisztéma Magyarország végelszákadására vezet, alkudozó követeket küldött Boeskeyhoz, a kik Szerencsen jöttek össze tanácskozásra. De Boeskey csak oly békét akart, a mely végleg biztosítja a magyar haza és a protestantizmus szabadságát és azt előbb a nemzettel akarta megbeszélni. Korponára országgyűlést hirdetett.

Már Zápolya átlátta a mohácsi veszített esata után, hogy jobb a törökkel, mint hozzá fajrokonnal is szövetségre lépni, mint a német uralomnak magát megadni.

És ha a titkos házassági szerződés következtében a habsburgi ellenkirályság létre nem jön, a törökkel végleges béke köthetett volna, sőt szövetség, és Magyarország meg lett volna mentve a pusztításoktól, a melyek egyrészt az így elenséges török által lettek véghez vite, másrészt a német uralom által szinte kivitt kegyetlenségektől és pusztítások, zsarolásoktól is, melyeket ezek a szabadság leküzdése végett vittek keresztül. Boeskey is kötött szövetséget a törökkel és a török őt nemesek Erdély fejedelmének, de magyar királynak is elősmerte, sőt egy koronát is küldött neki. Boeskey azonban a magyar királyi titulust soha sem használta, magát meg nem koronáztatta, mert ő hazáját és vallása szabad gyakorlatát akarta győzelemre vezetni, és semmit sem tett nemzete beleegyezése nélkül.

Ez volt összehívási oka a korponai országgyűlésnek. 1605. november 17-én, tehát most háromszáz éve vonult be vitéz harcias hajdu-serege élén Boeskey István fejedelem Korpona városába, a még most is meglévő alsókapun. A felsőt sajnos lerontották szűk volta következtében a szabadabb közlekedés végett. Az országgyűlés november 23-án nyitott meg.

A hajduság és a nemzet hadserege Boeskeynek egy része már előbből is Erdélyben harcolt és az ország már elfoglalt vidékeinek őrizetével volt elfoglalva a többi a környéken és házak körül volt elhelyezve. Kapitányai, hadnagyai később december 8-án jöttek Korponára, hol az ő ügyök is tanácskozás alá vétetvén, miután ők a háboru folytatása mellett voltak, végre december 12-én Boeskey nekik azon szabadalom levelet adta, mely az ő „Magna Chartá”-juk volt és melynek következtében ők a Tiszántuli kerületben letelepedve, megalapították a hajdu kerületet, mely maig fennáll, de hozzácsatolva Szabolcs vármegyének közbeeső része, a mai Hajdu megyévé változott át.

Mátyás követei Szerencsre Boeskeyhoz Forgács Zsigmond és Pogrányi Benedek voltak, kikhez a főbefolyású felsőmagyarországi protestáns főúr, Thurzó György is

csatlakozott. Ezeknek Boeskey július hó 17-én adta át a béke feltételeit. Boeskey Korponára való jövele előtt a budai pasával is érintkezett, mert egyidejűleg a némettel való béke megkötésével ő a törökkel is meg akarta köttetni a békét, de a saját közbenjárása mellett.

A török az alatt kézrekerítette Esztergomot, közeledett Komáromhoz, Érsekújvárt ostromolta. A törökkeli béke a feltételekben szinte benn volt és így Mátyás ennek megkötése céljából Komáromba szinte küldött békebiztosokat, Molard Ernő báró alsóausztriai helytartót, Molard János komáromi parancsnokot és Althán Rudolf ezredest. De azután nyilvánvalóvá lett, hogy ezen megbizottaknak azon titkos utasításuk is volt, a törökkel Boeskey megkerülésével külön békét kötni, mit meg is kíséreltek, de a becsületes török budai pasa azt Boeskeyval tudatta.

A korponai országgyűlésre Forgács már november 19-én jelent meg, mint a király békebiztosja és ott ültek az országgyűlésben, mint a fejedelem t. i. Boeskey István tanácsosai: Mladosevith Horváth Péter, Baresay János, Rácz György, Orlé Miklós, Szajányi Ferenc, Kellemessy Mihály és Imreffy János, megjelentek Erdély státu-sainak küldöttsége és huszonkét megyének követi. A főrendeket képviselték: Illésházy István, Báthory Gábor, későbbi erdélyi fejedelem, Homonnay Bálint Boeskey fővezére, Migazzy Ferenc, Czobor Mihály, Thurzó Kristóf, Homonnay György, Tökölyi Sebestyén, Széchy György, Thurzó Miklós, Balassa Zsigmond, Kátay Mihály, Boeskey kancellárja, Nagybusai Dóczy János, Melíth Péter, Perényi György, Prépostváry Zsigmond, Kendy István, Bethlen Gábor a későbbi fejedelem, Forgács Miklós, Deseffly Ferenc, Wesselényi István, Rákóczy Lajos, Lorántffy Mihály, Czobor Imre, stb.

A városok is képviselve voltak. Kassa volt akkor a nemzeti főváros, ennek követi voltak Bocatius a német lakosság részéről, Tolnai Mihály a magyar ajkuak követi, ezek a béke mellett voltak, a harmadik volt Szegedi András egy előkelő vagyonos ur, a ki nem volt békepárti. Ott voltak Lőese, Trecsen követi és a körmöcbányai követek voltak Mikhenau Boldizsár és Paff Bálint. A korponai országgyűlés egyike volt a legnevezetesebb hongyűléseknek, mert ez készítette elő, ugyan új háboru folytán, a bécsi békekötést.

A bécsi békekötés ugy a protestánsok szabad vallásgyakorlatának, szabadalmiainak önkormányzatának alaptörvénye, valamint a magyar nemzet alkotmányos szabadságainak is. Mindkettőt ugyan mindég igyekeztek az udvari körök megtámadni, sőt megsemmisíteni, de minden e végett támadt szabadságharcok ezen békekötésben foglaltak visszahódítását irták zászlójukra. A korponai rendek tizenöt pontban állapították meg jogos követeléseiket:

1. A katolikus, luteránus és a református vallások egyenlő szabadságának elismerése; ennek megtartásáról királyi biz-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemszaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik.

A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. — Figyejünk, hogy minden üveg adanti céggel legye ellátva **F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co** vegyészeti gyár **BASEL** (Svájc.)

tosító hitlevél; a városokból vallásuk miatt kiűzött világiak és egyháziak szabad visszatérése; a luteránusok ellen hozott 1525: 54 és 1526: 4. tovább is az 1604: 22. tve. törvény által való törlése; egyéb a protestánsok ellen fordítható törvénytári határozatok törlése.

2. A kiegyezés és a békekötés a törökkel egyszerre történjék, az utóbbi Bocskay közvetítésével.

3. Nádor választása a legközelebbi országgyűlésen; a személynök kinevezése a törvények és szokás szerint.

4. A koronának az ország határain belül, a magyarok által való őrzése.

5. A kamarák törlése, helyettük a régi kincstárnokság felélesztése. Szabó és Migazzi, kik visszaélték a kamarási minőségekben, örökös száműzetése.

6. A jövőben csak megyés püspökök kinevezése; országos állásukból az egyháziak kizárása: Modor, Bazin, Sz.-György s más paraszt városok, a rendek közt ne ülhessenek.

7. A szentszékek visszaéléseinek, különösen a tizedek dolgában, orvoslása; a kegyurak jogainak megóvása.

8. A jezsuiták kitiltása Magyarországból; a protestáns vallásokra sérelmes záradékokkal ellátott kir. adomány és záloglevelek érvénytelenítése és helyettük újak kiállítása, sérelmes záradék nélkül.

9. Tisztségekre és hivatalokra csupán született magyaroknak alkalmazása, vallás-különbség nélkül.

10. A végvárakban, a mennyire lehet, csak magyar őrségek tartása.

11. A király személyesen jöjjön az országgyűlésekre.

12. Csak a törvényesen megidézett ellen indítható hűtlenségi kereset és csak a törvényesen elmarasztalt vádlott ítélhető el, míg az eddig törvénytelenül idézettek és elítéltek elkobzott javai visszaadandók.

13. Királyi biztosító levél kiállítása, hogy a támadásban részt vevőkre a jogos ellent-

állásért sem nyíltan, sem titkon bosszút nem áll a korona.

14. Bocskay adományairól a jövő országgyűlés határozzon; addig, míg vagy az adományok érvénye elismertetik, vagy az illetők Bocskaytól kárpótlást nyernek, Bocskay adományai birtokban maradjanak. A kölcsön adott összegek fejében tett birtokleírások érvényben maradjanak.

15. Ohajtja az ország, hogy a korona idegennek birtokot ne adjon el és ne veszen zálogba; a magyar kancellária tekintélyét állítsa helyre; a szab. kir. városokban a magyarok lakhassanak, birtokot szerezhessenek, tisztséget viselhessenek, a tanácsba beválasztathassanak.

Minden föltételek pontos teljesítéseért a német birodalmi fejedelmek, a lengyel király, Csehország és az örökös tartományok rendjei kezességet vállaljanak.

Végül arra kéri a rendek a királyt, hogy Bocskaynak az elpusztult Erdély mellé Magyarországból akkora területet hasítson ki, melynek jövedelmei képessé teszik Bocskayt Erdély védelmére.

Ezen békefeltételeket Bécsbe vitte fel Mátyás főherceghez Illésházy István Bocskay fejedelem kincstárnoka és Mladosevith Horváth Péter.

A korponai rendek tovább tanakodtak a felmerült többi ügyek felett. Különösen pedig, hogy gondoskodjanak a sereg költségeiről, mert előre látták, hogy az uralkodó és az őt körülvevő akkori kamarilla újabb háboru nélkül nem fog sem békét kötni, a mint ugy is történt az 1608-ban megkötött bécsi békével, sem az összehívandó koronázási országgyűlést megtartani, a mi 1608-ban azután megtörtént. A törökkel pedig a zsitva-toroki békét kötötték meg csakugyan Bocskay közbenjöttével. Korponára a lengyel király is küldött követet, de hogy mennyire lehetett bizni abban, hogy a bécsi, prágai udvari körök megtartják a békét, mutatja, hogy a korponai rendek követelték, hogy

a béke föltételeinek pontos teljesítéseért a német birodalmi fejedelmek, a lengyel király, Csehország és az örökös tartományok rendjei is jót álljanak.

A magyar nemzeti állam egyik legfőbb sarkköve volt a bécsi békekötés, a melynek pontjait a korponai országgyűlés alapította meg. Ez az országgyűlés a régi időben fénykora volt Hontvármegye történetének.

Ipolyság, november 24.

Uj megyeatyák. Az e hó 18-án megejtett mb. tagok választása alkalmával Ipolyság Heffter Rikárdot, Korpona Hollady Nándor polgármestert, Szokolya Medgyesy Sándort és Lukanénye Gyürky Dezsőt küldte képviselőivel a t. (megye) Házba.

Az állami dotációk beszüntetése. Kristóffy József belügyminiszter 12 vármegye, közöttük Hontvármegye állami dotációját, mely közt évi 208.000 korona, ez év december 1-ével beszüntette. Rendeletében többi közt ezeket mondja:

„Ezideig a vármegyék állami javadalmasát, tekintet nélkül arra, hogy a folyó évi állami költségvetés még törvényre nem emelkedett, saját felelősségemre az 1904. évi állami költségvetésben e címen megállapított összeg erejéig hiány nélkül kiutaltam; most azonban, tekintettel több vármegyének az önkéntes adók elfogadását, illetve beszolgáltatását illetőleg elfoglalt, törvénybe ütköző állásfoglalására, többé nem vállalhatom el azt a felelősséget, mely az állami javadalmasnak teljes összegében való kiutalása folytán reám hárul és pedig annál kevésbbé, minthogy tárcám kiadásait az önkéntesen befizetett állami adókból várt jövedelem esökkenéséhez mérten oly határok közé kell szorítani, amelyek közt a még rendel-

Jöjj Bocskay!

Jöjj Bocskay, segíts!
Érted kiáltunk,
A hon veszélybe van.
Gyűtörnek untalan,
S letörnek szabadságunk.

Háromszáz éve is
Cudar világ volt.
Hazánk német, török,
Hajdu hadat nyögött,
S mind a négy tája lángolt.

Kiszálltál, bölcs vezér,
S fölkel a nemzet.
Hajdu zászlóhoz állt,
Szabadság-hőssé vált
És Bécs békét esengett.

Most alszol, fejedelem,
Sírboldi mélyen
— Óh! mily süket falad! —
Hazádhoz nincs szavad? —
Csak várjon és reméljen?

Hát várjunk bölcsen ám
Bizván reméljünk:
Ha kell, hogy fetördöl
Mély kripta börtönöd
És küzdesz újra velünk.

Hajdúdat hozod
Ős ellenünkre,
És Bécsig meg sem állsz
S ott új békét csinálsz,
Te, hazafiság tükré.

Szólj! Nem! Jöjj Bocskaynk!
Téged kívánunk,
Benned bizunk csupán,
Légy Istenünk után
Mi nekünk erős várunk.

Ivánka István.

A Bocskay-ünnep.

(Szilhuettek.)

Hát már Hontban is történik valami . . . már lassan-lassan feledőbe is megy a régi jelszó:

— Honti állapotok! . . .

És mindinkább uralkodó lesz a másik, a mit Lits Gyula főispán hozott magával:

— Hontinak lenni tisztesség! . . . Hontért dolgozni dicsőség! . . .

Ime: most is ez a Bocskay-ünnep!

A zürzavaros politikai válságban sziveinkből minő magasztos akkordjait csalja ki a hazaszeretnek ez a Bocskay-kultusz! . . .

Eljön hozzánk az ország, el a nemzetgyűlése, hogy megújhadjék a Bocskay szellemétől . . . kitartást merítve a harcra, bölcsességet a békére . . . a megegyezésre! . . .

Szerdán este Ipolyságra jött Justh Gyula, kíséretében egy sereg honatyá, különösen a hajduság képviselői.

Hétkor jön, félnyolckor megy.

És most Ipolyság irigy érzéssel elgondol Korponára. . . Nem hogy megragadta von' az alkalmat, és ünnepelve fogadja a magyar képviselőház elnökét, hanem elengedte aznap tovább.

Estét kellett volna rendezni tiszteletére, melyen ünnepelte volna a vármegye összegyűlt előkelősége, este pedig kigyujtani ablakainkban az öröm tüzét.

Most már persze késő! . . .

De legyen Korponáé az ünnep egész öröme. Ők kívánták maguknak teljesen Justhkat és még az ünnep előtt való estén sem engedték át nekünk.

Irigyek, de vendégszeretők!

Egy kurta félórára bementek a képviselők a vasuti váróterembe, majd vonatra ülve, közvetlen tapasztalást szerezhettek róla, mit neveznek vicináltsnak.

Korponán küldöttség várta a honatyákat. Hollady polgármester röviden üdvözölte őket, és az ember azt hinné, hogy most pihenőre

kezésemre álló hitel előreláthatólag megfelelő fedezetet nyújt. Azon vármegyék háztartási érdekeit azonban, amelyek a törvényesség terén maradván, az önkéntesen fizetett állami adók beszédese és beszoigoltatása körüli törvényes kötelességüket a jelen viszonyok közt is pontosan teljesítik, a lehetőség határáig meg kívánom védeni a méltányosság és okszerűség elveinek szem előtt tartásával *elsősorban is azon vármegyék állami javadalmozásának folyósítását kell beszüntetnem, melyek törvénybe ütköző határozataikkal az állam jövedelmének nagymérvű csökkenését előidézték.* Minthogy pedig a vármegyék ebbeli törvénytelen törekvését törvénybe ütköző határozataival és megsemmisítő rendeletem végrehajtásának megtagadásával (Cimed) szintén támogatta, ennél fogva ezennel értesitem, hogy *állami javadalmozásának folyósítását f. évi december hó 1-ével további intézkedésig beszüntetem.*

Azok a vármegyei törvényhatóságok, amelyeknek állami dotációját a miniszter ezzel a rendelettel megszünteti, a következők: Abaujtona vármegye, Bars vármegye, Csanád vármegye, Hajdu vármegye, Hont vármegye, Nógrád vármegye, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, Somogy vármegye, Szatmár vármegye, Veszprém vármegye, Zala vármegye és Zemplén vármegye.

Korpona ünnepe.

A Korponán e hó 23-án lefolyt Boeckay-ünnepségekről alábbi tudósítás számol be.

Fogadtatás Ipolyságon.

E hó 22-én délután 2 óra 15 perckor indult a képviselőház küldöttsége Justh Gyula elnök vezetésével. A küldöttség

tagjai voltak: Rákosi Viktor, Gál Sándor, Világhy Gyula, Kovács Gyula dr., Papp Elek, Kovács Ernő dr., Hentaller Lajos, Konez István, Benedek János, Gyapay Dénes, Horváth Gyula és Holczér János képviselők. Ez a vonat hozta a hajdu városok küldöttségét. Csatlakozott a küldöttséghez Pongrácz Elemér a Honti Múzeum igazgatója, Pongrácz Sándor dr. budapesti ügyvéd és több fővárosi hírlapíró.

Nánáig a küldöttség elé ment a vármegye képviselőjében Czompó Ede II. aljegyző.

Utközben Kéménden a köbölküti kerület választói ünnepelték a küldöttséget. Zalabán több száz ember élén Tokody tanító mondott üdvözlő beszédet.

Ipolyságon a fáklyával kivilágított, zászlókkal feldíszített pályaudvaron százakra menő közönség várta az illusztris vendégeket, élén Lits Gyula főispánnal. Az „Iparos Kör“ zászlók alatt vonult ki Himmler Sándor dr. igazgató vezetésével. Czobor László alispán lelkes üdvözlő beszédére Justh Gyula hatásos beszédében válaszolt, megszakítva zugó éljenzésekkel.

Örömmel tette lábát — mondta többi közt — Hontvármegye területére, mely a nemzeti ellenállásban a legelső közt vezet.

Az iparos hölgyek nevében Marezzy Erzsike szép virágcsokrot nyújtott át Justh Gyulának.

Ezután a szépen feldíszített váróteremben vacsorával vendégelte meg a vendégeket Czobor László alispán a vármegye nevében.

Justh Gyula felköszöntötte az alispánt, a ki azután Lits Gyulára emelt poharat, elismeréssel szólva a főispán magatartásáról a vármegye nemzeti ellenállásával szemben.

A jelenlevő megyebeliek lelkesen tüntettek a főispán mellett, és egyértelműleg kiáltották: „köztünk marad! nem eresztjük el!“ „utódját be nem eresztjük!“ midőn az alispán eshetőséges távozására célzott.

A korponai vonat előállott és a vendégek elutaztak Korponára.

Bevonulás Korponára.

Valamivel éjjel 11 óra előtt érkeztek meg Justhék Korponára.

A pályaudvar zászlódiszben állott, szá-

zakra menő közönség zugó éljenzése, tarackok durrogása közt hagyták el a vonatot az érkezők.

Hollady Nándor üdvözlő beszédére Justh Gyula válaszolt, összehasonlítva a magyar nemzetnek mai állapotát a Boeckay idők állapotával.

A főispán négyes fogata Justh Gyulával nyitotta meg a menetet.

A bevonuláskor fáklyások áltak az utvonalon mentén, a város kiemelkedőbb helyein örömtüzek égtek.

Bevonulás után szállásaikra tértek a vendégek. Justh Gyula a polgármester vendége volt.

Az ünnep napja.

E hó 23-án, a történelmi nevezetességi emlékünnepe napja morososan, borosan, sőt lanyházó esővel virradt.

De az ódon város középületei lobogódiszt öltöttek. Sok háziurat azonban közömbösen hagyott az ünnep, sajnálták azt a néhány koronát a nemzetiszínű szövetre. Az utcán hullámszik a közönség, közte a közel falvak több százra menő köznépe.

Reggel fél kilenckor külön vonat hozta Ipolyságról és a megye alsóvidékéről érkező vendégeket, kik közt különösen feltűnő szép számban volt jelen a katolikus klérus, és a protestáns egyházak papsága.

Ünnepi istentisztelet.

Pont kilenc órakor harangzugás közt vonult a közönség az evangélikus templomba. Justh Gyulát diszmagyarban vitte a főispán négyes fogata. Diszmagyarban volt a képviselők legnagyobb része, tőlünk a főispán, alispán, Somogyi Béla főjegyző, Nyáry Alfonz báró, árvaszéki elnök, Soltész István dr. és Kondor József. Festői látványt nyújtott a szebbnél-szebb diszmagyar.

Kliment Lajos evangélikus lelkész megnyitó imái után Svehla Gerő besztecebányai főesperes mondott épületes, magas szárnyu emlékbeszédet Boeckay halhatatlan érdemeiről.

Ünnep a városházán.

Szitaló esőben ment fel a közönség az ev. templomból a városházára, hol a Szózat eléneklése után Czobor László alispán, Korpona város diszpolgára mondotta el történelmi becsü, magas színvonalú ünnepi

térnek a nap fáradalmi után, de a fiatalabbja — és melyik nem az? — spiritiszta szeánot rendezve a nagyfogadóban, boros pohárral idézték fel Boeckay szellemét.

Jó ez a korponai bor, mert Benedek Jánost még a lakására is elkísérte a cigány, a hol felverték egy heves kártya-csata után békésen szunnyadó Pongrácz Elemért.

Nem is tudott másnap eleget méltatlankodni a rendező-bizottságra.

— Én nem értem, — mondja, — hogy lehet a világ legszelidebb emberével egyívé szállásolni a legnagyobb lumpot, ezt a Benedek Jancsit. . . .

Reggel megjött a sági küldöttség, és kocson bevonultak a városháza disztermébe.

A vasuti állomásnál már is meglepi az embert a Korponán uralkodó történelmi szellem.

Minden ház egy darab történet. . . Régi mecsetek, minaretek, váracskok, és erődök . . . egy kicsit ujjaalakítva.

A hegyen fent a tarisnyavár, lent az alsókapu; hosszú multról, egykori dicsőségről regélnek a régi templomok. . . Minden rajta az egykori nagyság, a Boeckay-szellemeinek és idejének a nyoma.

Nagyon érdekesek a régi, ósdi, rácsos ablakok, de hiába, nekem százszor érdekesebbek a rács mögött kinéző, fiatal, úde, ragyogó szemű női arcok. . . .

Justh Gyula képviselőházi elnök, és Lits Gyula főispán fényes diszmagyarban vezetik a többi diszruhás képviselőt és a nagyközönséget az evangélikus templomba.

A mint az ember belép, megüti lelkét a 300 év előtti idő történelmi hangulata, és száll-száll a hazafi képelete Svehla Gerő besztecebányai esperes beszéde nyomán abba az időbe, a mikor e templomot Boeckay, a magyar rendek, városi követek és hajdu vezérek töltötték be, és ugyan e napon hangzott el ma nagy hazafiak ajkáról bizó lélekkel a fohász:

— Erős várunk nekünk az Isten! . . .

Amely után megkezdtek a fontos béke tárgyalásokat.

A templomból a városházára megy a nagy közönség. Mindenütt kimért pontosság, a legnagyobb rend.

Érdekesen illik be a korponai modern városház a régi házak sorába.

Egy-kettőre zsufolásig megtelik a gyűlésterem, és az embernek azonnal szemébe tűnik a terem egy nagy . . . nagyon nagy hiánya.

A boltív hajlása nagyon keveset mutat a karzaton levő szép hölgyekből.

Mondta is odalent valaki:

— A korponai városatyák vagy nagyon öregek, vagy rövidlátók szegények! . . .

Nagy lelkesedéssel éneklék a szózatot, a mi után Czobor alispán elmondja ünnepi diszbeszédét. Komoly, tartalmas, magvas és szépségei teljesen érvényesültek a hazafias lelkesedéstől és a Boeckay-kultuszról átfűt szívekben.

Hollady polgármester üdvözlő ezután a vendégeket, és mikor a sajtó képviselőit köszönti, dörmögve jegyzi meg egy rossz kedvű kolléga:

— Ezt elengedték volna. . . csak egy kis asztalt adjanak, hogy írni lehessen. . .

Most Matunák Mihály olvas fel.

Hiába, ha Breznón van is, honti ő testestől, lelkestől. . . Ő írta az országgyűlés történetét és ő írta a Boeckay-album nagy részét is.

Lám, lám! . . . nem bolondság, de igaz mondás, hogy:

— A ki Ipoly vizét issza, vágyik annak szive vissza. . .

Vagy a másik:

— Extra Korponam non est vita. . .

Nem is hallgatta volna meg a nagy közönség a szépen, gondosan, magvasan megírt, de hosszú, nagyon terjedelmes tanulmányt, ha nem Matunák írja, és nem Matunák olvassa. . .

Közben Rákosi Viktor, Benedek János, Pongrácz Elemér és mások elmentek meg-

beszédét, a melyben a mult mély hazafisággal van vonatkoztatva a jelenre, és melyet az ünneplő közönség nagy és osztatlan tetszéssel fogadott.

A beszéd a következő:

Tisztelt ünneplő közönség!

A történet lapjairól — lelki szemeimmel — rég mult idők eseményeit olvasom le a mai napon; ezen az ünnepen, melyet Korpona város kegyelele Bocskay emlékezetének szentelt.

Bocskay István, Magyarország és Erdély fejedelme — az ország rendivel — 1605-ik esztendőnek november hó 23-tól december 3-áig terjedő napjain tartotta meg a korponai országgyűlést

Ezen országgyűlés nevezetes azért, mert ez készítette elő a bécsi békekötést; helyreállítani segítette a vallási békét, — megépítette ősi alkotmányunk biztosítékait és megvetette Magyarország modern fejlődésének szilárd alapjait.

A krónika, mely atyáink gondos kezével megírva városunk házi történetét tartalmazza, az utókor számára több nevezetes esetet jegyzett fel, melyek közül néhány világosságot vet hazánk akkori viszonyaira is.

Korpona hazánk legrégebb városai sorába tartoznak. A hagyomány szerint már a honfoglalás előtt is létezett és jelentős szerepet játszott.

II. Endre király a szent földről visszatérve, cimert ajándékoz a városnak,

IV. Béla Korponán 1244-ben megjelenve, királyi levelével, — mely levéltárunkban őriztetik, — megerősíti a város ősi szabadalmait s azokat ujakkal gyarapítja.

A király vigasz-szavára polgári foglalkozásához visszatért lakosság a tatárok által földig lerombolt várost újra felépíti; számban és jólétben pedig meggyarapodik annyira, hogy 1326-ban Dobsinára rajt bocsájt magából, melyet Korpona német lakosai alapítanak.

A város polgárai a jobbágyi hűség érzelmeivel és fényes ünnepek közben fogadták vendégül királyaink közül III. Endrét, Mátyást az igazságot és a Mohácsnál elesett Lajost.

A török hódoltság idejében a felvidék nemessége vonult meg Korpona falai között.

tapasztalni, megvan-e még a Ruman-vendéglő.

Benedek János, a ki újabban mint János vitéz, az Urambátyám szerkesztője, és humorban utazik, meglöki Rákosi Viktort.

— Hallottad?

— Mit?

— Azt mondta mögöttünk egy kis lány: Né, milyen öreg ez a Sipulusz!..

Sipulusz vállat von:

— Hagyd el, János, belőled a konkurrens Urambátyám beszél!..

*

Pongrácz Elemér fizeti Rumannál a ceciket.

— Teheti, — mondja Benedek János, — hisz tegnap ugyis elnyerte a pénzünket... .

A pincér számítja a söröket, borokat, kis pörköltöket és az egészért valami 48 krajcár jött össze.

A vendég-képviselők csodálkoznak:

— De ilyen olcsóság!.. nem téved maga?

— kérdezik a pincért.

— Talán csak nem fizeti ennek is a felét a város?!..

A pincér azonban Korponán is pincér, és és meggondolva a dolgot, 33 krajcárt ad ki csak a forintból.

— Hallja, hát hogy lett a 48-ból 67?

— Bocsánat, — mentegetőzik a pincér, — tévedtem... .

— De már ilyet ne tévedjen! — botrán-

A város védművei ezidőben elég erőseknek bizonyultak az ellenség nyilaival szemben.

A XV. században Korpona a husziták martaléka lón.

A gyakori tüzek is kárt tettek a polgárok vagyonában.

Olasz Pál, a város plébánosa II. Rákóczy Ferenc fejedelemhez irt levelében azt panasolja, hogy a vártemplom, mely 1242-ben épült, 1676-ban „a várossal együtt egészen megégett és annyira elpusztult, hogy jó vastag fák termettenek benne,“ melyet a nagynevű pap szavai szerint „bizva a gazdag Istenben a jó keresztények buzgóságában koldult költséggel s úgy magaméval is felépítem“.

Az evangélikusok templomára a méltóságos fejedelem 1706-ban 400 forintokat konferált a krónika szerint.

A XVI században városunk sokat szenvedett a török zaklatásaitól. A polgárok fegyverrel vállukon mentek a mezéi munkára, hogy az őrtonyhból adott jelre a vár védelmére vissza siessenek.

1553-ban Korponát az országgyűlés végvárának nyilvánította és védelméül gondoskodott. Ebben az esztendőben épült a Tarisznya vár is, mely mint őrtony Szitnya és Csábrág várakkal az összeköttetést tüzjelek által tartotta fenn.

1663-ban 4000 főből álló tatár horda intézett támadást városunk ellen — siker nélkül.

A karlóci békekötés után a védett helyek őrségei feloszlatottak, és a vár kapui a békés polgári foglalkozás és kultúra számára megnyitottak.

Utolsó várkapitányunk 1701-ben Báró Balassa Ádám volt.

Ettől fogva Korpona polgárai megszüntek várvédők lenni, és a vitézi kardot az ipar és mezőgazdaság polgári hasznos eszközeivel váltották fel.

Ámde a kard, melylyel polgáraink a hazát változó szerencsével védelmezték, a fegyvertárból egyszer előkerült még 1848-ban, mikor a haza veszedelemben forgott, és a város polgárai a zászló alatt, melylyel tanácskozási termünket felékesítettük, vonultak a haza megoltalmazására.

Tisztelt ünneplő közönség!

300 esztendőnek tanulságaival lettünk gazdagabbak.

kozik meg egy kuruc képviselő. — Megfordítva — nem bánom... .

*

Az ünnep rendje szerint a közönség a vártemplomhoz vonult, a hol Hollady Nándor polgármester tartott ünnepi szónoklatot, hévvel, kuruc lendülettel, hazafui lelkesedéssel. A beszéd alatt a falban elhelyezett emléktábláról lehullott a lepel, hirdetve, hogy ez az az épület, a melyben Bocskay híres országgyűlését tartotta.

A gyűjtő beszéd hatása alatt bement a közönség az Olasz Pál ősrégi templomába, a hol ezer ajakról szállt égnek a fohász:

— Isten áldd meg a magyart!..

*

Végig járta a nagytömeg Korponát, a hol Bocskay, a magyarok Mózese két hónapig országgyűlést tartott, elvitte hazafias kegyeletét minden helyre, a hol valami jelentékeny dolog történt, és leróva ighen a hazafiai kegyelet adóját, végül a nagy szállodába bankettre vonult vissza, hogy itt is gyakorolja ősei jó szokását: a magnum áldomást... .

A visszafojtott hazafiai tűz itt szabadabban tört ki, és valószínű, hogy még javában folyik a tósz és gyöngyözik a pezsgő, a mikor minket már a vicinális füttye kiszólit Bocskay birodalmából.

Némó.

A történeti események az idő örvényző árában eltűnnek és körforgásukban ismét megjelennek előttünk.

A magyar nemzet soha meg nem pihent, hanem szűnés nélkül harcban állott ősi alkotmánya védelmében.

És ma, midőn egybegyűltünk, hogy nemzeti nagy hősi emlékét megszenteljük, hazánk egén sötét felhőket látunk feltornyosulni ismét.

Nehéz időket élünk, tisztelt ünneplő közönség! Ámde ne csüggedjünk és őrizzük meg lelki nyugalmát. Bizzunk ügyünk igazságában, Apostoli királyunk alkotmányos érületében; s ez ünnepi órában emeljük fel esdő szavunkat a királyok királyához akkép, amint azt egykor Bocskay István cselekedte; miszerint fejedelmünk „szívét a jó Isten nemzetünknek közönséges javára velünk egyessé tegye!“

Mely ezen érzelmek hatása alatt szívélyesen üdvözlöm a tisztelt közönséget s az ünnepelet ezennel megnyitom.

Hollady Nándor polgármester üdvözölte ezután a vendégeket. A képviselőház küldöttségét, Justh Gyula elnököt, a vármegye tisztviselőit és megyeatyáit, a zólyomi, és selmeci, valamint a hajdúvárok küldöttségét és a sajtót.

Most *Matunák* Mihály plébános felolvasása következett. Nagy terjedelmű, magvas, tartalmas történeti becsü tanulmánya volt ez a korponai országgyűlésnek, a melyet a város azzal hálált meg, hogy kinyomatva füzetekben, ingyen osztogatta a vendégeknek.

A felolvasást mindvégig érdeklő, feszült figyelemmel hallgatta a szorongásig megtelt nagy teremben és a teremből a szomszéd szobába is szorult közönség, a szép női karzat és végeztével zajosan ünnepelelték a mi kiváló történettudósuukat.

Az emléktáblánál.

Most az ünneplő közönség a vártemplomhoz vonult. Itt Hollady Nándor polgármester a következő beszédet mondotta:

Tisztelt ünneplő közönség!

Mai ünneplésünk emlékezés őseinkre és őseink hazaszeretetére.

Ezen vártoronyval összeépítve volt iskolaépületben jelent meg 1605. évi november hó 23-án Bocskay István Magyarország és Erdély fejedelme az ország rendivel, e helyen tartatott meg azon nevezetes országgyűlés, melynek határozmányai hazánk békéjét hosszú időre biztosították, alkotmányát megingathatlan alapokra fektették és felvirágzását biztos mederbe irányították.

E helyen öltött testet a magyarság forró kívánsága, az áldásos béke utáni vágy, e helyen folyt a tanácskozás arról, miként véendő és biztosítandó Magyarország alkotmánya; itt juttatták kifejezésre az ország rendei nemzeti küzdelmük irányát és célját.

Harcosok elszánt seregei a magyar „hajduk“ a magyarság végvárába, Korponára kísérték szeretett vezérüket Bocskay Istvánt; s odaadó ragaszkodásuk, hűségük és fegyverszolgálatuk jutalmául itt nyerték el nemesi leveleiket, a hajduk „Magna Chartáját.“

Azon időben is nehéz megpróbáltatásoknak volt kitéve nemzetünk, a haza ellenségei akkor is ádáz harcot folytattak nemzetünk ellen.

E harc azonban meghozta áldásos gyümölcseit. A következő esztendőben kötött meg a bécsi béke, mely egész 1848-ig képezte szilárd alapját alkotmányunknak.

Megszáll az aggodalom érzése, ha párhuzamot vonok a három évszázad előtti s a jelenlegi állapotok között. Mily hasonlóság, mily összevágó ismétlése jelentkezik ma az akkori történelmi tényeknek?

Bocskay István és az ország rendei a hazaszeretet lángjától felbuzdulva, népüknek jogot, szabadságot s a törvények tiszteletbentartását követelték, egymást rendíthetlen hazaszeretetre buzdítva s egymást a haza sorsa jobbra fordulásának reményével vigasztalva, követelték ősi alkotmányuk sértetlen megtartását

Ugyanazon óhaj kél ma is milliók ajakán, ugyanazon ádáz harc dúl soraink között ma is. A harcosok elszánt seregei ma is törhetlen kitartással tömörülnek hatalmas sorokban küzdve a nemzet és önállóságának jogaiért.

Nemzetünk súlyos megpróbáltatásoknak néz elébe ma is, ne kecsgetessük magunkat könnyű diadallal most sem. Küzdjünk a hazát szerető magyar ember egyetlen fegyverével, a törvénnyel kezünkben.

A 300 évvel ezelőtt e helyen megnyilatkozott hazaszeretet legyen vezerszövétnéke jogos érdekeinkért folyó küzdelmünknek.

Kövessük — ha kell — nemzetünk szent vértanúit, ne rettenjünk vissza azok példájától, a kik megmutatták, hogyan kell e hazát szeretni, hogyan kell érte élni, hogyan kell érte meg is halni.

Az e helyen tartott országgyűlésnek 300-ik évfordulóján mi — az ősök utódai egybegyűltünk megünnepelni emlékéit az itt létesített nagy alkotásoknak.

Korpona város hazafias közönsége kegyeletének jeléül e vártoronyba emléktáblát helyezett. — Hulljon le róla a lepel, hirdesse ezen emlékkő a jövő nemzedéke előtt hazaszeretetünket, mely nélkül e hazát dicsőnek és nagyak megépíteni nem lehet.

A szent hazaszeretetet árássa el sziveinket mert e földön számunkra hely más nincsen! s áldjon vagy verjen sors keze, itt élünk s halunk kell.

A beszéd a jelenvoltakra nagy hatást tett, és tartama alatt leplezték le az emléktáblát, a melynek szövege:

BOCSKAY ISTVÁN,

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY FEJEDELME,
A SZÉKELYEK GRÓFJA STB.

1605. november 17-én Korponára érkezvén az ország rendivel november 23-tól december 3-ig ezen várkapuval összeépült iskola termében tartotta meg a bécsi békét előkészítő országgyűlést, melyet az Árpád-kori vártemplomban végzett isteni tisztelt előzött meg.

Ugyanitt december 12-én állította ki a fejedelem a magyar hajduság szabadságának „Magna Chartáját.”

Ezen helyet megjelölte az országgyűlés 300 éves emlékét kegyeletesen megünnepel.

Korpona sz. kir. város hazafias közönsége.
1905. november hó 23-án.

Most a közönség zsufolásig megtöltve a vártemplomot, lelkes szívvvel énekelte el a *szózatot*, a melynek magasztos akkordjai után eloszlottak, hogy az ebédhez átlózzzenek.

A bankett.

Déli 12 órakor 200 teritékű bankett volt, melyet Rumann Dániel vendéglős megelégedésre, izletesen tált.

Pezsgőbontáskor *Lits Gyula* főispán emelkedett szólásra, s mint mindig, hatalmas gyujtó hatása pohárköszöntőt mondott:

Az az intő figyelmeztetés, hogy csak az a nemzet érdemli meg a jövőt, a melyik multjának emlékeit megbecsülni képes, a magyar nemzetet nem illeti meg, a magyar nemzetre nem vonatkozhatik, mert a nemzet a mult idők nagy emlékének hőseit mindig hálás megemlékezéssel illette meg. Sőt éppen a multak dicsőséges emlékeiből meri erőt és kitartást a jövő küzdeleméhez, mert jól emlékezik reá a nemzet, hogy a *mult időkben mindenkor hősek vérvével áztatott földből fakadtak a szabadság legszebb virágai. (Percekig tartó éljenzés és lelkes taps.)*

A szemrehányást éppen mi felvidékiek nem vonatkozathatnók magunkra, mert hisz megyénkben alig egy-két év előtt ünnepeltük meg Szondynak, a drégelyi hősnak emlékét, pár hó előtt vettünk részt a szomszédban a Rákóczi-féle szécsényi országgyűlés emlékének megünnepelésében, és a mai nap együtt vagyunk a Bocskay-féle korponai országgyűlés megünnepelésében. Ez a szerény kis város viszonyaihoz mérve csak gyéren világító mécses tudott gyujtani hazafiai ke-

gyeletének kifejezésére, de e mécses világitása egék felé törekvő magas lánggá lett abban a pillanatban, midőn az ünnepet a magyar országgyűlés képviselőházának elnöke, tehát a legnagyobb közjogi méltóság megjelenésével megtisztelte. (*hosszantartó éljenzés és taps.*) Hiszen az ő személyében az egész magyar nemzet jelen van ünnepeünkön. (*zajos helyeslés.*)

Engemet ő méltósága személyéhez immár negyedszázados ismeretség, tisztelet, és barátság emlékei fűznek, (*élenk éljenzés*) de itt e percben nem a magán ember érzelmeiről lehet szó, hanem mint Hontvármegyének ez *időszertint még* főispánja (*lelkes közbekialítások: marad! nem eresztjük el magunktól! utóda ugyan be nem teszi a lábát!*) Kívánom vármegyéim közönsége nevében a képviselőház elnökét üdvözölni és megjelenéséért neki hálás köszönetemet kifejezni, (*hosszas éljenzés és taps.*)

Méltóságodnak bölcsességgel párosult igazságos érzülete garanciát nyújt nekünk arra, hogy miként eddig, ugy ezentul is képviselőházunk tanácskozásai a nemzet törvényes szellemében vezetettek. Bizunk a méltóságod elnöklele alatti képviselőház bölcsességében és hazafiságában, hogy ez az országgyűlés lesz az, mely a nemzetet annyi balszerencse és oly sok vizzály után az ígéret földjébe be fogja vezetni, (*taps*) s így ez az országgyűlés lesz az, mely a magyar közjognak azt a nagy sarkigazságát fogja megvalósítani, mely e fogalomban nyer kifejezést: *boldog nép, dicsőségesen fénylő korona!* (*hosszas taps.*)

Méltóságodat a képviselőház elnökét a gondviselés a haza javára igen soká éltesse! (*percekig tartó éljenzés és lelkes taps.*)

Justh Gyula általános figyelem közt emelkedett szólásra, mely alatt igen fontos, országos jelentőségű kijelentéseket tett, és éles kritikát mondott a kormány ténykedései fölött.

— Törvény és alkotmányellenes dolgokat cselekszik — ugymond — ez a kormány, a mely új hivatalokat kreál, amelyeket, ha csak egy napig volna kormányon, már *vád alá kellene helyeznünk, mert minden tényre merő jogtiprás.* A kormány minden ténykedése arra irányul, hogy a nemzetet letörje, a mi nem más, mint hazaárulás. Mindenki tudja, micsoda eszközökkel dolgozik e kormány. Utal a főispáni állások miként való betöltésére, figyelmeztet a vármegyék dotációjának bevonására.

Rámutat a sajtó egy részének pálfordulására és a szocialisták botránnyos működésére. Semmi erőszaktól nem rettentek vissza, csak azért, hogy elérjék céljukat, a zavarsinálást, hogy így a beavatkozásra okuk legyen. Pedig tulajdonképen mit akar a magyar nemzet. Nem akar egyebet, mint azt, hogy a magyar állam hivatalos nyelvét *berigye egyik intézményébe.* Ehhez a magyar nemzetnek joga van és ha ezért megtámadják és lábbal tiporják a magyar alkotmány legalemibb törvényeit, akkor a nemzetnek félre kell tenni minden külön politikai programot, meg kell torolni azt az alkotmányellenes és törvénytelen cselekedetet, melyet ez a mostani kormány elkövet és össze kell fogni az alkotmány védelmére. Félre kell tenni minden sérelmet és vállvetve kell sorompóba lépni azért, hogy a magyar alkotmányt megvédjük és megfenyítsük azokat, a kik visszaélnek a nemzet türelmével és elnézésével.

Fontos kijelentéseket intézett a nemzetiségekhez is.

Ne felejtsek el a nemzetiségek — ugymond *hogyha a magyarnak jó dolgavolt, jó dolga volt a nemzetiségeknek is, de ha Magyarország szenvedett, szenvedtek vele a nemzetiségek is.*

Mi nem bántjuk a nemzetiségek nyelvét, kulturáját. De kettőt megkövetelünk: tisztelje a magyar állameszmét, és tanulja meg az állam nyelvét is.

Mi nem engedünk, mert nem engedhetünk — mondotta végül. — A legnagyobb nyomort türjük el inkább, de jogainkról, melyek lételes törvényeinkben gyökereznek, le nem mondunk.

Justh Gyula pohárköszöntőjét, mely egy óra hosszig tartott, sokszor riadó éljenzés és hosszas taps kísérte.

Justh nagyhatású beszéde után *Hollady* polgármester a vendégeket köszöntette fel. *Papp Elek* országgyűlési képviselő a hajduk nevében mondott gyujtó beszédet; *Somossy Béla* hajduböszörményi polgármester meghívta Korpona város közönségét Hajduböszörményre a Bocskay-szobornak a jövő évben tartandó leleplezésére.

A lelkes hangulatot megzavarta, hogy a vendégek 1³/₄ órakor vasutra siettek, és elutaztak.

Kossuth távirata.

Sok üdvözölő táviratot kapott *Hollady* Nándor polgármester, közte *Kossuth* Ferentől is:

Háromszáz év alatt semmit sem tanult és semmit sem felejtett az a rendszer, mely hazánk törvényeit ma is lábbal tiporja, ha *Bocskay* és *Illesházy* szellemei latnák a magasból, nem-e sajnálnak, hogy hékét kötöttek Korponán?

Beteg lévén nem lehetek jelen *Bocskay* emlék ünnepelésén, de lelkem ott van önökkel.

Kossuth Ferenc
korponai polgár

A Bocskay-album.

Pályi Pál szerkesztésében, és az iplyésági *Neumann*-nyomda kiadásában emlékalbum jelent meg következő tartalommal: Előszó, irta *Pályi Pál*. A korponai országgyűlés előzményei. Irta: (*p.*) *Jöjj* *Bocskay*. Irta: *Ivanka* István. Korpona kapitulációja. Irta: *Matunák* Mihály. Einöki megnyitó beszéd. Elmondotta: *Czobor* László. *Bocskay* fejedelem meghívója a korponai országgyűlésre. *Bocskay* éneke. Irta: *Sajó* Sándor. A korponai országgyűlés 1605-ben, irta *Pályi Pál*. Ünnepi beszéd, elmondotta *Hollady* Nándor. *Bocskay* származása, irta *Honti* Henrik. *Bocskay* zászlóbotantása, irta *Endrödi* Béla. *Bocskay* István, irta (*p.*) *A hajduk*, irta (*p. p.*) A korponai országgyűlési követek tréfas jellemzése, közli *Matunák* Mihály. A korponai országgyűlés emléktáblájának szövege.

Az izletes, finom kiállítás egy vidéki nyomdának nagy becsületére válik.

Az ünnep szép sikere

Ez a szerény városka viszonyaihoz mérve csak gyéren világító mécses tudott gyujtani hazafiai kegyeletének kifejezésére, de e mécses világitása egék felé törekvő magas lánggá lett abban a pillanatban, midőn az ünnepet a magyar országgyűlés képviselőházának elnöke, tehát a legnagyobb közjogi méltóság megjelenésével megtisztelte.

Hiszen az ő személyében az egész magyar nemzet jelen van ünnepeünkön.

Csakugyan a képviselőház küldöttsége élén annak külön is ünnepelt elnöke, *Justh Gyula*, az ország első digitáriusával és a hajdu városok, valamint *Zólyom* vármegye és *Selmec* város képvisellete karöltve vármegyénk közönségével országos ünneppé avatta a szerény kis város kegyeletos ünnepét.

A kellemetlen, esős idő dacára vármegyénk színe-java ott volt, sok törvényhatósági bizottsági tag, a vármegyei tisztikar és Korpona és vidéke közönsége diszt, fényt, színes külső képet, és nagy méreteket adott az ünnepségeknek.

Mikor ezt a napi krónikás megállapítja, még egy tényt kell elkönyvelnünk. Azt, hogy kiknek van érdeme a jelenvolt vendégeken kívül az ünnep sikerében?

Az érdem oroszlánrésze *Pongrácz Elemér* a honti muzeum igazgatójác, aki az ünnep eszméjét felvetette, a történelmi dátumot nyilvántartotta, és az ünnep megtartását az ő páratlan agilitásával keresztülvitte.

Vele osztoznak *Czobor László* alispán és *Hollady Nándor* polgármester, kik az ünnep részleteit kidolgozták, és a megye és város áldozatkészségét életre kellették.

Meg kell még emlékeznünk a rendezőbizottság farsztó mukájáról, *Jórend József* dr. városi tisztí orvos az elszállásoló bizottság elnökének nevét külön kiemeljük.

A h é t r ől.

— november 24.

Egy komoly forradalom.

Hol a papját zavarták el egy községnek, hol meg a templomot zárták be a hívők elő Belgiojoso legényei... a nép lelki vezető nélkül elzüllött, elszegényedett, és a miije maradt, el-elszedezgették portyázó katonák...

Elkeseredett szívében a magyar, és megtörtént, hogy éjszakán át egész falvak meglelt férfinépe hagyta ott a kihült családi tűzhelyt; asszonyt, gyereket, — és egyéb dolog és megélhetés híjján elment rabolni...

Hogy a szegény feje alól kihúzták a vánkost, a kisebb nemességre került a sor, majd a vérszemet kapott kopók olyan hatalmas és gazdag főurra is rávetették éhes szemüket, mint *Boeskey István*.

Ugy történt azután, hogy a nagy ur fegyvert adott a jobbágyai kezébe, és a martalókat ellentállással fogadta, majd maga köré gyűjtve a földönfutó parasztságot, lassan szervezte seregét, a melyet sikerei egész jelentékeny haderővé növesztettek.

Boeskey, a vezér, nem csak lelket önt az elkeseredett magyarokba, de a fegyelmetlen hordából kitűnő hadsereget nevel, és megalakítva hadainak magvát, a hajdusoportokat, győzelemről győzelemre viszi egyre hatalmasodó zászlaját, és a pénztelen és gyenge németet tervszerűen s mindig jobban szoritja ki az országból.

Egy esatavesztés nem szórja szét a seregét; erélyes keze összetartja akkor is a vert hadat, a mely csakhamar kiköszörűli a csorbát.

Boeskey forradalma tagdhatatlanul fényes lapja a magyar történetnek. De nincs benne a háboru költészete... komoly, csak nem komor...

A tábori tűzeknél hallgat a tárogató, nem dalol, de könnyez a haza sorsán a hajdu... A magyar sirt, de nem vigadott, és azok a fülbemászó, vérpezsdítő dallamu nóták, a melyekre a könyv homálya futja be a szemet, és a melyek a száz év mulva küzdő kurucokat lelkesítették, még ismeretlenek voltak...

Sem azok, sem mások...

Nem volt Boeskeynek hegedőse, nem volt poétája, még hanc dala is a zsoldár volt csupán, a mely tábori őrtüz mellett élesztette a lankadó hitet, ha a templomból, az Ur hajlékából ki volt zárva...

A Boeskey forradalma komoly forradalom volt... Hasztalan lebbentjük meg a történelem fátyolát, nem találjuk mögötte az — asszonyt... Nem vezérli, nem biztatja, nem üzi asszony a nagy államférfiut...

Sehol semmi nyoma a kísértő szöke, vagy barna hajszálnaknak, és a harcok eselszövényeile sem nyul bele sehol a fúrge ujju, finom női kezecke...

A vezérei sem voltak jelentékenyek Boeskeynak. Német Balázs, Rédey és a többi hős mind magán hordja Boeskey nagyságának a súlyát és egyéniségét, és hűséges munkatársa a nagy elméjü vezér ama szándokának, hogy békét szerezzen magának az erélytelen német garázda zsoldosai ellen.

Meghódította csaknem az egész országot és békét diktált a királynak.

Kényszerítette őt, hogy tartsa meg a törvényt, és csináljon rendet a szegény kiszípolozott országban, hogy a vetetlen föld ismét teremjen magot, a kialudt tűzhelyen megint lobogjon a családi béke lángja, és a pusztá vidék legyen ismét dolgozó emberektől népes.

Nem szól erről tárogató, hallgat róla a tábori sip, nem segítettek benne férfiak állhatatosságára káros szép asszonyok, és mégis így történt...

... Komoly forradalom volt a Boeskeyforradalma.

— **Erzsébet ünnep.** Az ipolysági polgári leányiskola kettős jelentésű szép ünnepet rendezett e hó 18-án szombaton egyrészt boldog emlékü Erzsébet királyasszony halálának emléke, másrészt az iskola új dísztermének felavatására. A díszterem az emeleten van, és a tantestület buzgó fáradozása ennek létrehozásával nagy és régen érzett hiányt pótol. — A kis ünnep műsora a következő volt: A növendékek *Jávor B. Lajos* tanító vezetése mellett üdvözlő karéneket adtak elő, a mi után *Draskóczy Margitka* szavalta helyes értelmezéssel *Az anya* című költeményt. Most *Rill József* kir. tanfelügyelő mondott rövid beszédet, méltatva a tantestület buzgalmát a terem megnyitása körül. Erre *Fleischhacker Laura* igazgatónő válaszolt, vázolta a terem történetét, és beszédének második része kegyeletos, költői megemlékezés volt a magyarok égbe szállt nagyasszonyáról, és kiváló beszédét nemesak növendékei, de a nagy közönség is könnyes szemekkel hallgatta végig. *Oravecz Emmike* bájosan adott elő egy kis költeményt, *Hatos Kornélka* pedig *Heimlich* Ilonka zongorakisérete mellett egy Erzsébet királyné temetése című melodramát szavalt értelmesen, jó előadásban. Most *Lőrincz Bözsike* és *Neumann Lenke* énekeltek egy bájos szorelmi kettőt, és a közönség tapsaira *Neumann Lenke* egy operett áriát dalolt kedvesen, míg *Lőrincz Erzsike* magyar népdalokat énekelt nagy terjedelmű és erős esengésű hangján; az énekszámokat igen ügyesen kísérte *Feldmann Olga*. *Himmler Elza* egy bájos zongoraszáma után a növendékek kuruedalai fejezték be a vonzó, családi kis ünnepet.

— **Házasság.** *Bobál Samu* egyházmároti evangélikus lelkész e hó 16-án kötött házassági frigyét *Molitorisz Erzsike* kisasszonnyal, a zolyomi állami elemi iskola tanítónőjével Zolyomban.

— **A zsidó hitközségből.** Az ipolysági stkvó hitközség képviselőtestülete e hó 19-én ülést tartott *Vermes József* elnöklete alatt, a mikor megállapították a jövő év költségvetését, a melyben lényegesebb változás a rabbi fizetésének 400 koronával való felemelése. Az évi rendes közgyűlés e hó 29-én, délután 2 órakor lesz, a mely a költségvetést tárgyalja és elintézi az összes folyó ügyeket.

— **A közigazgatás köréből.** *Kere Károly* szobi főszolgabíró *Müller Konrad* okleveles jegyzőt a lemondás folytán üresedésbe jött nagymarosi jegyzői állásra helyettesítette.

— **Kettős szivárvány.** Városunk lakossága az elmúlt héten nem minden napi látványosságnak volt szemtanuja. Városunkban szeptember végétől kezdve szakadatlanul ömlik az eső. Azóta az ég még akkor is borongós maradt, ha az eső nem permetezett. Mult hét egyik napján nagy hirtelenséggel kiderült az ég fele és ragyogó színű szivárvány jelent meg rajta, a mely óriási ívalakban az egész égboltozatot átfogta. Ennek a tetejében egy másik szivárvány is megjelent, színeiben ugyan nem olyan pompázó, de együttvéve leirhatatlanul ragyogó látványosságot nyújtottak a szemlélőnek. E tündéri színjátékot csak növelte az, hogy a nap akkor volt lemenőben, és a szőlőhegyeket elárasztotta sugározónéval. A tünemény vagy öt percig tartott, azután újra beborult az ég s busan kopogott megint az eső.

— **Halálozás.** *Mezey Károly* nyugalmazott kir. pénzügyi titkár, helyettes igazgató e hó 18-án este 11 órakor 55 éves korában meghalt. E hó 21-én délután 3 órakor temették nagy közönség részvéte mellett.

— **Az anyakönyvezés köréből.** A belügyminiszter *Grescho Mihály* bagyani tanítót a bagyani és *Konkoly Thege Zoltán* bati járási irnokot a bati anyakönyvi kerületbe anyakönyves helyettesekké nevezte ki.

— **Megeybizottsági tagválasztás Ipolyságon.** Szombaton folyt le Ipolyságon a *Zanolety Karoly* halálával megüresedett megyebizottsági tagsági állás választás útján való betöltése. *Antos Ferenc* és *Heffter Rikárd* mérköztek a tiszteért, és az élénk küzdelem *Heffter Rikárd* győzelmével végződött. 51 szótöbbséggel lett megválasztva és összesen leszavaztak 211-en, pedig a mult képviselőválasztáskor is csak 187-en szavaztak.

— **Jótékonyág.** Egy ismeretlenül maradni óhajtó ur *Himmler Sándor* dr. kezéhez 50 korona adományt tett le szegény gyermekek felruházására.

— **Színház.** Csütörtökön este mutatkozott be *Halmay Imre*, szini kerületünk új színigazgatójának társulata a *János vitéz* operettel. Bár e darab igen alkalmas az összehasonlításra, mert sokan látták a fővárosban is, a társulat megálliotta helyét és e öadása tetszett a közönségnek. Kiváló alakítás volt *Halmayné*, a pozsonyi színház tagjának, francia királyleánya, ügyes volt *Halmay Meike* (Iluska) is. Szépen énekelt *Fehér*, (Bazó), a mi régi ismerősünk, valamint *Makröczy* (János vitéz) is. *Kispály* (francia király) igen jóizü kómi-kus, *Halmay* igazgató epizód szerepében jó volt, *Rónai Erzsike* pedig a gonosz mostonát alakította úgy, a hogy azt a gyerek fantázia elképzeli. Nagyon képzett zenesz a társulat karmestere *Bodochány Henrik*, és az összevágó operett előadásnak csak a kar a hiánya, a melynek pótlásáról *Halmay* igazgatónak sürgösen kéne gondoskodnia.

A jövő hét műsora: szombaton Válás után, vasárnap délután Nőemancipáció, este Az ingyenélők, hétfőn A mintatörj, kedden A hajduk hadnagya, szerdán Az államtitkár ur, esütörtökön Szómlen Tóni.

— **Ezrek hálája** jutott a esuz és köszvényes betegek közül *Zoltán Béla* gyógyszerészhez azon kiváló eredményekert, melyeket a híres *Zoltán* fele kenőcs használatával értek el. E hírneves kenőcs még cly esuz és köszvényes betegek súlyos baját is meggyógyította, kik már évtizedek óta nem voltak képesek gyógyulást találni. Tudja meg hát mindenki, hogy ha családjában valaki esuz és köszvény-

ben szenved, akkor meg kell hozatni a Zoltán-féle kenőcs üvegjét 2 koronáért a Zoltán-féle gyógyszerértárból Budapest, V., Szabadságtér.

— **Sport-gyűlés.** Az ipolysági fiataliság sport-egyesülete a hó 20-án délelőtt a r. k. iskola termében az általuk rendezendő *Szilveszter-est*-ről értekezett. — Mivel azonban nem jelentek meg kellő számmal, az est műsorát a legközelebbi értekezletükön fogják megállapítani.

— **Északi fény.** Folyó hó 17-én este 10 óra tájban az égboltozaton vérvörös tünemény volt látható. A sétáló közönség az hitte, hogy tűz van s csak később tűnt ki, hogy az égboltozaton az északi fény tette az eget biborvörössé, a mely nagy szélességben és magasságban gombolú határvonalakkal sötét lilás-piros színben látszott. Ugyanezt a természeti tüneményt *Bakabánván* is megcsodálták, — hol — udósítónk szerint — a babonás nép között meglehetősen riadalmat okozott.

— **A motor és motoreséplőkészletek elszállítása** körül az országban kitűnő hírnévnek örvendő *Kállay F. és Társa motor-telepe Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39.* érte el a legdicséretreméltóbb eredményt. Nevezett cég motoreséplőkészletei, továbbá malom- és ipari célokra szállított stabil-, benzín-, ásványolaj-motorai oly fényesen beváltak, úgy nagy munkaképesség, mint igen olcsó üzemköltség tekintetében, hogy külön dicséretre nem is szorul. Aki tehát jó és olcsó, teljesen megbízható motort akar venni a legnagyobb bizalommal kérjen ezen szakértő cégtől árjegyzéket és költségvetést. — *Kállay motor-telepe, Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39 Tessék a pontos címre ügyelni.*

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **„Gyermekápolás** egészséges és beteg napokban,“ címen igen jeles könyv jelent meg immár 4 ik kiadásban; Kneipp Sebastyén plebános könyve után magyarul Huszár Károly sz.-fehérvári kanonoktól. A könyv 227 lapon felöleli az összes előforduló bajokat s azok okszerű természetes gyógykezelését. Jó tanácsot ad a szülőknek gyermekeik egészséges nevelésére, miért is nélkülözhetlen tanácsadó minden családban. Ára kötve 1 K. 20 fill., mely összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadó Klöckner Péter kir. udvari könyvkereskedő Székesfehérvár.

— **Mint minden évben,** úgy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitűnően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bámulatot és elragadtatást keltett ajándék albumaival előfizetői körében ezek évről évre sok ezer új előfizetőt hódítottak elapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becsére, mint a kiállítás pompájára nézve felülmúltnak minden várakozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészet“ című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényre és tartalomra nézve még az eddigieket is is felül fogja múlni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki legalább félévet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. félévre 14 kor. negyedévre 7 kor. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy ut 27. szám.

— **Uj zenei lap** jelent meg a fővárosban: az öt éven át Győrben megjelent „Magyar Lant“ hajlékot és gazdát cserélt. Felelős szerkesztője Kereszty István lett, a régóta előnyösen ismert zenei író és tanár, aki mellett Lányi Ernő, Klöckner Ede, Angyal Armand dr., Recht Sándor, Vajda Emil dr. ügyelnek arra, hogy a lap itt a központban még tartalmasabb, számottevőbb legyen. A nov. 15-én új formát is öltött eleven lap Tóth Árpád miskolczi városi zenetanártól zongorapedagógiai cikket közöl, egyebekben azonban a a gy közönség legszelebb rétegeinek zeneér-

tését és szeretetét van hivatva növelni — s teszi ezt a megszokott sablontól jólesően elütő, irodalmi formában. A „Magyar Lant“ különben díjtalan társlapja a tizenkét éves „Zenélő-Magyarország“-nak, melynek most a 299. száma jelent meg a következő színvonalon, álló tartalommal: „Életemben egyszer voltam csak boldog“ — „Fuj a szél, a hideg szél a Dunától“ magyar dalok Huber Sándortól. „Mária ne hagyj el“ dal, harmonium vagy zongora kísérettel. „Kapriszt“ Halfdan Kjerulf hírneves zongora műve. A „Zenélő-Magyarország“ a „Magyar Lant“-tal együtt havonta kétszer jelenik, meg zeneirodalmi szöveggel és 10-10 oldal zeneművel — s ára negyedévre 3 korona. Előfizetések a „Zenélő-Magyarország“ kiadóhivatalához — Budapest, VIII. József-körút 22-24-intézendők.

— **Fidibusz.** Ölet és vidámság köszönt be november 24-ikén a „Fidibusz“ című új fővárosi élelappal, amely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny. Képei és rajzai is nagyszerűek. A péntek napjának babonáját törli meg az a kedves, mulattató hetilap, amelyet minden pénteken dölben már kézhez kap a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“-t a fényes tehetségű Heltai Jenő szerkeszti; főmunkatársai: Ambrus Zoltán és Molnár Ferenc, ez a két brilián talentum. Karikatúrái javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Akos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztróczy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes: Ábrányi Emil, Herczeg Ferenc, Ignótus, Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Lovik Károly, Nádas Sándor. A „Fidibusz“ legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élelap. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: egy évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a „Fidibusz“ kiadóhivatala Budapest, Rókk Szilárd-utca 9. szám.)

— **Egy hónapig teljesen ingyen.** A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget *Az Ujság* politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: *Az Ujság*-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 1 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. *Az Ujság* gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. *Gyönyörű Husvét Album!* Megrendelési cím: *Az Ujság* kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54 szám.

Nyilt-tér.

(E rovat közleményeiért nem felel a szerkesztő)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon igen tisztelt hölgyeknek és uraknak, a kik boldogult Mezey Károly kedves öcsém temetésén részt vettek vagy nekem részvétőket kifejezték, ezen uton hálás köszönetemet fejezem ki.

Ipolyság, 1905. évi november 22.

Mezey József,
örnagy.

685. 1905. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vámosmikolai kir. járásbíró 1904. évi V. 268. számú végzése következtében Reiner Lőrinc dr. ügyvéd által képviselt Hegedűs Lajos javára Skolka József ellen 57 kor 81 fill., s járulékaik erejéig 1905. évi július hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 773 koronára becsült butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vámosmikolai kir. járásbíró 1904-ik évi V. 268/4. számú végzése folytán 57 kor. 84 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi november hó 29 napjától járó 5% kamatai, nyolcad százalék váltódíj és eddig összesen 70 kor. 46 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Letkésen leendő megtartására **1905. évi november hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén bec áron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vámosmikolán, 1905. évi november 17-én.

Német Emilh
kir. bir. végrehajtó.

4555. 1905. tkv. szám

Árverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dunán Szilárd nagymarosi lakos végrehajtató közremélve folyamatosan — Schvarecz Ferenc nagymarosi lakos végrehajtást szenvedett elleni 148 kor. 75 fill. tőke, ennek 1905. április 1-től járó 5% kamatai 45 kor. 80 fillér eddigi, valamint 22 kor. 60 fill. jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett az árverést elrendelte.

Minnek folytán Nagymaroson a község házában **1905. évi december hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor** megtartando nyilvános árverésen eladatni fog a következő ingatlan u. m.

1. A nagymarosi 1069. sztjkvben A. † 483. hrsz. 445. ö. i. sz. ház és beltelkeknek Schvarecz Ferencet illető részére, kikiáltási ára 807 korona.

2. A nagymarosi 1069. sztjkvben A. † 411. hrsz. ingatlan kikiáltási ára 100 korona.

3. A nagymarosi 1069. sztjkvben A. † 3388. hrsz. szőlő, kikiáltási ára 108 korona.

4. A nagymarosi 1069. sztjkvben A. † 3476. hrsz. szőlő, kikiáltási ára 172 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
V.-Mikolán 1905. július hó 22. én.

Kraicz
kir. aljbíró.

Butorszállításokat és átköltözéseket

FODOR J. szállító
Balassagyarmat.

Ipolysági piaci árak.

Buza 100 klgként	kor. 15.40—15.60
Rozs	13.00—13.20
Árpa	13.50—14.00
Zab	13.40—13.80
Bab	23.00—24.00
Kukorica	14.00—14.20

4020.1905. tkv. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Sommer Mór dr. ügyvéd által képviselt Kohn Áron vámosmikolai lakos végrehajtató kérelme folytán — Józsa István béli lakos végrehajtást szenvedett elleni 258 kor. 96 fill. tőke, ennek 1902. december 15-től járó 6% kamata, 87 kor. 19 fillér eddigi, valamint 18 kor. jelenlegi és a még felmerülő költségek, nem különben az ipolysági takarékpénztár 32 kor. tőke és jár. erejéig bekebelezett követelés, továbbá Spitz J. és fia cég 194 kor. 70 fill. és jár. erejéig bekebelezett követelése kielégítése végett az árverést elrendelte.

Minek folytán Bélen a község házában **1905. évi december hó 13-ik napján d. e. 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen eladni fog a következő ingatlan, u. m:

1. A béli 224. sztkvben 1 sor. 70 hrsz. ház, 10/b. ö. i. sz. udvarral kikiáltási ára 336 korona.

2. Az u. o. sztkvben I. 2. 3. 4. 6—12. sor. 72, 90, 160, 247, 290, 368, 409, 450, 489. hrsz. a. levő ingatlanból s a 170. sztkvben vezetett közös legelőből járó 15/920 részből Józsa Istvánt illető 1/4 rész, kikiáltási ára 657 kor. 50 fillér

3. Az u. o. 55. sztkvben II. 1—10 sorsz. 89, 159, 191, 248, 291, 369, 410, 451, 490. hrsz. ingatlanokból s a 170. sztkvben vezetett közös legelőből járó 15/920 részből Józsa Istvánt illető 1/4 rész kikiáltási ára 683 korona.

4. Az u. o. 55. sztkvben 1 sor. 712 hrsz. a. szálló, az 1881. LX. t. c. 156 §-a értelmében egészben, kikiáltási ára 112 korona.

5. Az u. o. 55. sztkvben 2 sor. 741. hrsz. a. szálló, az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben, kikiáltási ára 88 kor.

6. Az u. o. 55. sztkvben 3 sor. 504 hrsz. a. szálló, az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben, kikiáltási ára 140 korona.

7. Az u. o. 55. sztkvben 4 sor. 578. hrsz. a. Préház, az 1881. LX. t. c. értelmében egészben, kikiáltási ára 2 korona.

8. Az u. o. 55. sztkvben 5 sor. 635. hrsz. szálló, az 1881. LX. t. c. 156 §-a értelmében egészben, kikiáltási ára 20 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzűl a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál elő-

leges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni
Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Vámosmikolán, 1905. június 22.

Kraicz
kir. aljbíró.

November hó 24-én jelenik meg a

FIDIBUSZ.

A legkitünőbb és legolcsóbb élelapp

Szerkesztő: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: **Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herceg Ferenc, Ignotus, Lovik Károly.**

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linck Lajos, Vesztróczy Manó rajzolja,

Pénztek dőlben már kézhez

kapják a vidéki előfizetők a **FIDIBUSZ-t!**

Előfizetési ára páratlanul olcsó:
Egész évre 6 kor. Negyedévre 1.50 kor.
Félévre 3 kor. Egy óra 50 fillér.

Egyes szám ára 5 kr. (10 fill.)

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élelapp

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a

FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

636. 1905. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vmikolai kir. járásbírósnak 1904. évi V. Sp. 1.305. számú végzése következtében Prokopp Gyula dr. ügyvéd által képviselt Oberth Mária javára Skolke József ellen 577. kor. s jár. erejéig 1904. évi december hó 3-án fogatott kielégítési végrehajtás után le és felül foglalt és 2021 koronára becsült következő ingóságok u. m. butorok, tehén, sertések stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a vámosmikolai kir. járásbíró 1904. évi V. 493/7. számú végzése folytán 577 kor. 16kekövetelés, ennek 1904. évi március hó 1 napjától járó 5 százalékos kamatai, nyolcad százalékos váltódíj és eddig összesen 140 korona 11 fillérben bíróságilag már megállapított költségek erejéig Letkésen leendő eszközlésére **1905. évi november 29 napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. § ai értelmében készpénz fizetés mellett a leg-többet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

V-mikolán, 1905. november hó 16 án

Németh Emil
kir. bir. végrehajtó.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(SZARVAS vagy KULCSSZAPPAN)

pótol

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

SCHICHT-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Több, mint 50 év óta a

SINGER

az elismert

tökéletesség legmagasabb fokán áll

a családi varrógépek között is.

A Singer-varrógépek csupán saját üzleteinkben kaphatók, — minden nagyobb városban, — és e Singer-üzletekben sok minden látható, a mi hölgyeket érdekel, a melyek megtekintésére — akár vesznek gépet, akár nem, — mindenkor szívesen látják.

SINGER CO. Varrógép R. T.

LÉVA, Kazinczy-utca 2. szám.

74
kítüntetés,
6
állami érem!

10,000
motór a legteljesebb
megelégedésre
szállítva.

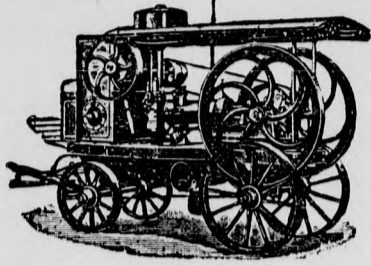
Drezdai motorgyár r. t.
(ezelőtt Hille) fióktelepe:

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, VI. Teréz-körút 41. szám.

Telefon 12-91.

Benzinmotorok, légszuszómotorok, nyersolajmo-
torok, szesz- (spirítus) motorok, acetylen-motorok.
Benzinlokomobilok cséplésre.

Szivógáz (generátoros) motorok a leg-
modernebb és legtökéletesebb, beigazoltan
a legolcsóbb üzemeltető erőgépek.

A drezdai motór világszerte elis-
mert a legkittün-
nőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szer-
kezet. Válogatott legjobb anyagból a legszo-
lidabban és a legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem
szorul reparatúrára. Feltétle-
nül üzemeltetésre rendkívül egyszerű.
Az üzemeltetés a legolcsóbb.

Drezdai motorok üzemben megte-
kinthetők számta-
lan iparvállalatban és uradalom gazdasági
üzemeinél: malmokban, téglagyárakban, fa-
megmunkálásnál, faaprításnál, vízemelő
(szivattyú) telepeken, gazdasági takarmány-
kamrákban, tejgazdaságokban, cséplésnél,
stb. stb.

Teljes üzemberendezések (malmok, gazda-
sági üzemek, közlőmű-szerkezetek, stb.)
szakszerű szállítása.

Pelvilágosítások és költségtervezetek kész-
séggel adatnak.

Legmesszebb menő jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Állandóan

raktáron van, kis és nagy meny-
nyiségben kapható:

Kőbányai sörök,

u. m.: Király-, Polgári, Márciusi
(világos) és Kiviteli márciusi (fél-
világos), Szent István (világos),
Bajor (setét), Góliát maláta (setét)
Barát maláta (setét) Dupla maláta
Szt. István védjeggyel (fekete).
Palaekben és hordóban.

Különbéféle erőtakarmányok

u. m.: Száritott répaszelet, Mel-
lasse, Agrária, Derby melasse,
Kinesem melassit, Malátaacsira,
Korpa, stb.

** Mütrágyák, **

u. m.: Superfosfát, Csontliszt,
Thomassalak, Chili salétrom, Kai-
nit, Gypsz, Szőlő mütrágyák, stb.

Salgó Gábor,

okl. gazdász.

Balassagyarmaton.

Csak 5 korona

4 és fél kilo (körülbelül 50 drb) ke-
véssé megsérült finom, enyhe,

pipere-szappan

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, re-
zeda, jázmin és gyöngyvirágból szé-
pen összeválogatva. A pénz előzetes
megküldése, vagy utávétellel küldi:

SCHEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII. Bezerédy-utca 3. sz.

A „PESTI NAPLÓ” új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőművészek

a címe új kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándékuul szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és ki-
egészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Albu-
ma“-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű
foglatatja lesz a modern magyar festőművészet re-
mekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar
irodalom és magyar művészetet szolgálták, nagy-
szabású és nagyértékű díszművek százezernyi pél-
dányaival terjesztve el a magyar költészet és fest-
őművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek
e díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló” új
és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló díszművel:
a **Modern Magyar Festőművészek**-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki
a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mes-
teri kivitelű műlapokon és

gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan megírt
életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja
tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könyved előadásában, színes képek és
rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi
törekvéseinket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó
előfizetőinken kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre
megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyed-
évenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fél
évre 14 kor., negyed évre 7 kor.,
1 óra 2 kor. 40 fillér — Mutat-
ványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel

a „Pesti Napló”

kiadóhivatala

Feleségül venne

róm. kat. szőke, eszi-
nos, egészséges, tiszta multu, jólelkű
leányt hozomány, nélkül; szép jólelkű,
gyermektelen özvegyet hozománnyal
városi állami tanító és róm. kath. fő-
kántor, kinek háromezer korona évi
pénzfizetése, józan magaviselete,
egészsége, nyugdíjjogosultsága, uril-
lakása berendezve van. Őszinte, ki-
merítő, névvel ellátott ajánlatok
arképpel — kívánságra visszaadat-
nak — „Szitnya” jellegével kiadóba
küldendők.

DÜRKOPP-VARRÓGÉPEK.

Családi használatra különösen
alkalmasak.

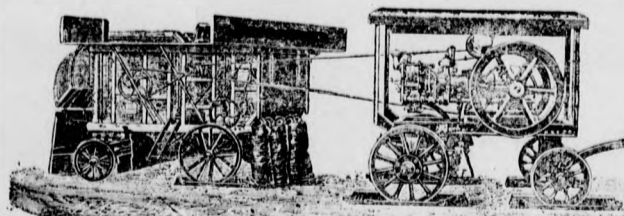
Iparosoknak a legjobbak és
legmuukakiróbbak.

DÜRKOPP és TÁRSA,
GRÁCZ.

— Képvisele mindenütt. —

A világ legjobb cséplőkészletei.

Teljes jótállás kitérő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedeles házak között is
használhatók.

Kállay motortelepe Budapest, VI. Nagymező-u. 37-39.

Csak ezen telepen szerezhetők be a világhírű, szabad szemmel látható befejesken-
dező készülékkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villamos gyújtású
benzinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. Olcsó árak. Legesekélyebb napi költség.

Aki elismert kitérő szerkezetű olcsó motort akar
venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tessék a pontos
címe ügyelni!

KÁLLAY F. és Tsa Budapest, Nagymező-u. 37-39.
Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

112 díjjal kitérített!

A világ legegyszerűbb és
legtökéletesebb motor-

cséplőkészleteit,

valamint a legtökéletesebb
benzin-, petrolin-, ás-
ványolaj-motorokat
ajánlja teljes jótállás mel-
lett legjutányosabb árban
3-5 évi részletfizetésre: